

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 180 K
mesečno . . . 15
za zased. ozemlje 300
za tmozemstvo . . . 40

Oglasi za vsak mm višine
stolpca (38 mm) 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (38 mm) . . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.
Upravništvo:
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 38.
Račun kr. poš. ček. urada
št. 11842

Ljubljana, 8. novembra.

Volilno gibanje je v teku. Ni sicer tako živo kakor se je pričakovalo. Enoten vtis je: *klerikalcem gre slabo*. Zanimja sredstva so sicer že v delu: misijon, izpoved, obhajilo. Javnih šočov SLS ne prireja, ker se boji, da se blamira. Vrše se le zaupni sestanki. Tam poje pesem o Srbih, o republikli. Verdar vse to ne izda dovolj. Klerikalizem se čuti nesigurnega, klergijce ga plaše.

Proti klerikalnem nastopajo demokrati, „Samostojna“ in socialisti. Agitacija socialistov se pač omejuje na industrijske kraje, kjer se zdi, da je komunistični višek že prekorajčen. Komur je država več nego strankarstvo, mora to vzeti na znanje z zadovoljstvom. — Glavni boj se seveda vrši na deželi, kjer socialisti pač ne morejo izdatno vplivati. Tu se odločuje usoda Slovenije. Tu pade odločitev, ali dobimo Šustersičevo avtonomijo v novem natisu ali dobimo zdravo kombinacijo državne in avtonomne uprave, ki bo klerikalizem za vselej odvezla vpliv na šolstvo, uradništvo in na državne blagajne. V tem boju je ključ vsega položaja.

Ta boj vodi *demokratska* stranka. Četudi ni na deželi tako številna, so vendar njene ideje gonilna sila vsega. Treba vzeti samo parkrat v roke klerikalne liste, da se spozna, katerega nasprotnika se klerikalizem boji. Boji se *demokratov in njihovih voditeljev*, ki bodo po svojih zaslugah za državo, po svojih zvezah, s silo svojega časopisja in z močjo svoje, za državo edino rešilne ideje, imeli trajen vpliv na vso situacijo, tudi če po številu mandatov formalno niso tako zastopani kakor drugi.

Zato se ves boj klerikalcev ovedočuje na to, da potisnejo *demokrate s politične tribune splošni*. Oni vedo predobro, da se političnih ljudi ne da kar čez noč iz tal izkopati in da pomeni eno osebo vreci včasih več kakor debiti par mandatov. Oni vedo, da politični uspehi in zveze demokratov padejo, ako pridejo v Beograd sami novi ljudje. Zato pa se trudijo z vsemi sredstvi, da vržejo demokrate.

Silno dobrodošlo je klerikalcem takozvano narodnosocialno gibanje, ki ima zadačo, odkrušiti v vsakem okraju nekaj glasov demokratov, ne da bi jih bilo dovolj za mandat. Nevede pomagajo klerikalcem pri tem mnogi čisto dobri napredni ljudje, ki napačno presenjajo položaj, ali pa se dajo voliti po osebnih motivih.

Kandidati na deželi so proti klerikalcu Brodarju: dr. Žerjav, Juvan in Kušar. Treba le klerikalce vprašati, koga se SLS boji in komu želi iz dna sovražnega srca, da pade, in odgovor bo enoglasen. Nihče ne more tajiti, da je vsa gonja narodnih socialcev inscenirana samo klerikalcem v prid. Kdor se je udeležuje direktno ali indirektno, dela danes za klerikalni program! To naj si dobro pomisli vsa inteligenca, ki mora vendar imeti politično uvidenost.

Danes se na deželi ne vrši boj pod državnopravnimi in stanovskimi gesli: v resnici se vrši boj za *politično moč župnišča ali proti njej, za duševno suženjstvo ali za svobodo ljudstva!* To razumejo vsi pametni trgovci in obrtniki, to razume podelno meščanstvo in uradništvo, to pa mora razumeti tudi kmet. Kdor klerikalizem sovraži, kdor se boji njegovih mrliških pešev, ta bo opustil vsa stranska pota in izbire, posegel bo v volilno agitacijo in šel v boj za tiste, ki so strah klerikalizma, za — demokrate.

Beograd, 6. novembra. (Izv.) Sinečič se je vršila ta skupščina novinarskega združenja, na katerem je bil sprejet načrt pravit za jugoslovansko novinarstvo. Pravila se predložila kongresu, ki se bo vršil začetkom decembra.

Jadranska konferenca.

(Brzobjavna poročila našega posebnega dopisnika)

PRIHOD NAŠIH DELEGATOV.

Santa Margherita Ligure 7. nov. ob 18. uri. (Izvir.). Danes v nedeljo ob 17. uri dospela je v Santa Margherita Ligure jugoslovanska delegacija. Pričakovali so jo italijanski delegati minister zunanjih zadev grof Sforza s soprogo, minister vojne Bonomi, eksperta Salata in Rodollo in velika množica ljudi. Naši delegati so se odpeljali v svoja stanovalja v hotelu „Imperial“, kjer se bo vršila konferenca. Giolitti še ni prišel, ker počaka prve seje italijanskega parlamenta, ki se sestane 10. t. m. Istotako ni prišel polnomočni minister Volpi, ker je obolen. Po dohodu naših delegatov je priredila gospa Sforza čajanko, a zvečer bo galadinet.

ZACETEK POGAJANJ.

Santa Margherita Ligure 7. nov. (Izvirno). Konferenca se prične v ponedeljek, splošno se smatra, da pogajanja ne bodo dolga, da bo prišlo tri dni po prihodu Giolittija do rezultata.

Nova korupcijska afera.

Minister Kovačević bo demisioniral?

Beograd, 8. novembra. (Izvirno). O aferi ministra Kovačevića glede prodaje Steinbeisovih podjetij smo izvečeli sledeče: Na aktu, ki je bil predložen vladi ni bil podpisan predsednik bosanske vlade dr. Serskič, kakor je to običajno, ampak delegat trgovinskega ministrstva Badovinac, ki ni član bosanske vlade. Minister Kovačević se je pogajal kot zastopnik vlade, v kar pa ni bil upravičen samo finančni minister. Koerner je bil navadni slammati mož pri celisti stvari in bi akcije ostale še nadalje Steinbeisova last. Gre le za fiktivno

IZJAVA GROFA SFORZE.

Santa Margherita Ligure 7. nov. (Izvir.). Italijanski delegat minister Sforza je podal zastopnikom časopisja izjavo, v kateri pravi, da bo Italija čuvala svoje interese, posebno ker ima na svoji strani Anglijo in Francijo. Lloyd George in Millerand zastopata njegovo stališče. Italijansko časopisje pa je popolnoma nepustljivo.

Rim, 8. novembra. (Izv.) „Agenzia Stefani“ javlja: Pred potovanjem na pogajanja z Jugoslovani je zunanji minister Sforza izjavil uredniku „Tribuna“: „Italija je pripravljena, da popusti glede jadranskega vprašanja, v kolikor se to sklada z vojaško obrambo novo osvojenega ozemlja. Glede Reke bo Italija na vsak način vztrajala na tem, da mra biti Reka popolnoma neodvisna in da se dajo garancije italijanski narodnosti in njenemu gospodarskemu razvoju. Pogajanja najbrže ne bodo dolgo trajala. Italija bo sporne točke predložila brez pridržkov. Če se bo videlo, da so pogajanja brez izgledov, se bodo takoj prekinila. Na poznejše nadaljevanje ni misliti, pač pa bo Italija v tem slučaju morala ukreniti, kar je potrebno v obrambo njenih interesov.“

Habsburška propaganda se nadaljuje.

Pariz, 8. novembra. (Izv.) „Eclair“ objavlja pismo sedaj na Dunaju se nahajajočega francoskega senatorja du Monzie, ki izjavlja, da je rešitev avstrijskih teritorialnih vprašanj v senžermenski mirovni pogodbi kar najbolj nesrečna, popolnoma neizvedljiva in da pomeni polom francoskega koncepta o donavskem vprašanju. Narodnostne manjšine s pogodbo niso zaščiteni in težke pogreške te pogodbe se sedaj pojavljajo. Francija mora popolnoma revidirati pogodbo in strbeti za federacijo donavskih držav. V isti številki piše Marc Henry, da je senžermenska mirovna pogodba napravila poli-

tičen in gospodarski kaos in da preostaneta Franciji samo dve možnosti uspešne francoske politike ob Donavi, naureč da ustvari Francija donavsko federacijo ali da zopet vzpostavi Avstrijo v obliki federalne monarhije, — ali pa se mora Francija sprijazniti z mislijo, da se bo Avstrija v kratkem pridružila Nemčiji. (Eclair je list, ki je v ozkih zvezah z Agence Centrale, habsburško propagandno agencijo, in Marc Hnry je zastopnik te agencije v Parizu. Značilno je, da so francoski plemiški krogi, ki so kakor znano klerikalni, pridobljeni za misel obnove Avstrije na škodo narodnih držav.)

Državni odbor sklican. — Demokratski kandidati. — Klerikalna in radičevska pobojsva.

Beograd, 8. novembra. (Izvirno). Za sredo dopoldne je sklicana seja Državnega odbora, na kateri se bodo reševala zadnja pripravljalna dela za volitve. Med drugim se bodo spopolnili vsi morebitni nedostatki glede volišč in predsednikov volilnih komisij. Reševale se bodo tudi prošnje že imenovanih predsednikov volilnih komisij, če iz kateregakoli v lo utemeljenega in neodložljivega vzroka prosijo za namestnika. Po končanem pripraviljalnem delu se bo Državni odbor sestel šele po volitvah, da zbere ves volilni material ter ga predloži bodočemu parlamentu v nadaljnje reševanje v verifičijskem odboru.

Beograd, 8. novembra. (Izvirno). Na zborovanju demokratske stranke v Čačku je bil za nosilca liste soglasno določen direktor „Pravde“.

stu zborovanja ga je čakal kandidat demokratske stranke kmet Bradica. Ko je poslednji otvoril shod, je došlo do velikega hrupa ter je večina zborovalcev, pristašev seljačke in ljudske stranke pričela napadati vladnega poverjenika in njegovo spremstvo. V hrupu so poverjenika ločili od njegove družbe ter vrgli v jarek. Ko je poizkušal pobegniti, mu je zastavila pot skupina mladeničev, ki so metali kamenje ter grozili s sekuro, da ga bodo ubili. Vladni poverjenik je parkrat ustrelil z revolverjem v zrak ter tako oplasil svoje preganjaje. Medtem so mu napadalci odvzeli revolver ter ga pustili, da je odšel na postajo Kamanjo, odkoder se je preko Karlovca odpeljal z vlakom v Zagreb. O napadu se je sporočilo oblastem, ki so podvezle preiskavo ter so aretirale več krivcev tega napada.

Tržaški fašisti proti Čehom.

Trst, 7. novembra. Od tržaške češke strani poročajo listu „Laboratore“: Kapetan Holub, poveljnik češkega parnika „Legie“, ki so ga pred par dnevi tukaj tako slavili, je bil za vojne linijski ladijski poročnik avstro-ogrške mornarice in poveljnik avstro-ogrškega podmornika, ki jo med Otrantom in Malto potopil več trgovskih ladij. Njegovo ime se nahaja na listi enih častnikov, ki jih zahteva ententa od Avstrije, naj jih izroči. Avstrija ni mogla izročiti kapetana Holuba ententi, ker je bil na krovu češkoslovaškega parnika „Legie“. Sedaj zahtevajo tržaški fašisti — morda zato, da se v Trstu dvigne trgovina in pomorstvo, — naj češkoslovaška družba odpusti kapetana Holuba. Konzul Šeba se je odločno uprl tej zahtevi in je zapretil, da bo z osebjem konzulata zapustil Trst in drugod poiskal večjega gostoljubja. G. Holub, bivši poveljnik avstro-ogrškega podmornika, je imenovan za ravnatelja češkoslovaške brodarске družbe, in na njegovo mesto je prišel — kapetan Vosaček, ki je poveljeval avstrijska letala, ko so metala bombe na Benetke. Sedaj ta gospod poveljuje parnik „Legie“, in fašisti so zopet zahtevali, naj se od strani ta kapetan. Toda češkoslovaško poslanstvo v Rimu je odgovorilo, da kapetan Vosaček ostane na svojem mestu, ali pa da si češkoslovaška trgovina poišče novih poti. — Tako torej zastopajo fašisti tržaške interese! Vse možno čeških parnikov je bilo v avstro-ogrski mornarici. Vse posledice vojne po željah fašistov, ne bi smel pristat v Trstu noben mornar in nobena češkoslovaška ladja. Ako hočejo, naj še nadalje grozijo, toda češke ladje so pripravljene na odhod, da celo začelo se že odhajati.

Vesti iz Češke.

Praga, 8. novembra. (Izvirno). Na predvečer tristoletnice bitke na Beli gori je priredila Praga velikanski obhod in poklonstvo pred znamenji obglavljenih narodnih vodij pred staromestno radnico. V množici so nosili napise: „Bela gora je maščevana.“

Praga, 8. novembra. (Izvirno). Ob veliki udeležbi delegatov iz vseh češkoslovaških mest in prisotnosti ministrskega predsednika Černega in mnogih drugih ministrov se je vršil kongres društva češkoslovaških novinarjev. Udeležili so se tudi zastopniki nemške novinarske zveze. Kongresa se je udeležil tudi zunanji minister dr. Beneš, ki je v svojem govoru naglašal pomen in važnost časopisja. Minister Popelka je izjavil, da je češki načrt tiskovnega zakona na mnogo modernejši podlagi nega v katerikoli drugi državi, da štiti popolno svobodo tiska in da dovoljuje

konfiskacijo le v izrednih slučajih. Praga, 8. novembra. (Izvirno). „Narodni listy“ javljajo, da je v Prago dospela poljska delegacija, ki naj bi nadaljevala češko-poljska pogajanja zaradi tešinskega vprašanja. Praga, 8. novembra. (Izv.) Pogajanja z Nemčijo radi izročite ladjevja na Labi, se prično 16. novembra v Berlinu. Češko bo zastopal bivši trgovski minister dr. Foř.

Praga, 8. novembra. (Izvirno.). Včeraj in danes dopoldne so se vršila velika zborovanja poštinih uslužbencev, ki zahtevajo različni izboljšanja in groze s štrajkom. Vladi so dali ultimatum do 9. decembra. Zborovanj so se udeležile velike mase poštne uradništva.

Razna poročila.

Rim, 8. novembra. (Izv.) Pri občinskih volitvah v Italiji so v Florenci, Genovi, Palermu, Neaplju, Parmi in Pisi zmagale meščanske stranke, v Milanu Bologni in Livornu socialisti.

Rim, 8. nov. (Izv.) Včeraj je vlada na novo dala v različnih mestih aretirati 92 anarhističnih agitatorjev.

Rim, 8. novembra. (Izv.) „Epoca“ piše: Ako pride do sporazuma z Jugoslavijo za ceno Dalmacije, potem bo to izdajstvo maščeval naš narod, ki je proti odstopitvi vsake pedi zemlje. Jugoslavija ne bo riskirala vojne z nami. Pogajanja ne smejo dovesti do rezultata, ker se bo kompromis razbil na nepopustljivosti D' Annunzia in na Beneškem nahajajočih se čet. V nasprotnem slučaju se bomo otresli Giolittija, kakor smo se ga leta 1915. Kdo se skriva za temi bojimi sredstvi, ni težko uganiti. Nedvomno pa mora v Italiji precej vreti.

Varšava, 8. novembra. (Izvirno). Soborna seja poljskega sejma je bila izvanredno burna. Opozicija je med glasovanjem propadla s 170 glasovi napram 174 glasovom večine. Na to je pričela z obstrukcijo, razbijala s pulni, zvižgala in trobentala na že prinesenih instrumentih. Seja se je trikrat prekinila in trikrat zopet nadaljevala v največjem trušen. Deset socialistov in 1 žid so bili radi kraljevalov izključeni. Seja je morala končati brez uspehov.

Atene, 8. novembra. (Izv.) Neposredno po kraljevem pogrebu se je volilna borba razvila z nepričakovano in izredno ljutostjo. Kraljeva smrt in odklonitev princa Pavla je p oostrišla vprašanje dinastije. Med Venizelisti in kraljevimi pristaši se vrše vsak dan spopadi.

Newyork, 8. novembra. (Izv.) Končna sestava poslanske zbornice je sledeča: Republikancev je 293, demokratov 138, socialist 1, druge stranke 3. Republikanci so pridobili 61 mandatov.

Dunaj, 8. novembra. (Izv.) Madžarsko poslanstvo objavlja izjavo bivšega šefa ogrskega predsedstva na Dunaju, Schullerja, ki pravi, da je on ponaredil dokumente, ki jih je svoječasnno objavila „Arbeiter Zeitung“ in ki so težko kompromitirali Horthyjevo vlado. (Po naših informacijah so dokumenti pristni in Schullerjeva izjava podana na pritisk poslaništva.)

Wr. Neustadt, 8. novembra. (Izvirno.) Od včeraj popolno naprej se vrši že redni promet na južni železnici. Zbor zaupnikov je z velikansko večino sprejel predlog odbora železničarjev, da se ima stavka tudi formalno takoj nehati.

Berlin, 8. novembra. (Izv.) Iz Saarbeckna javljajo: Produkcija premoga v saarskem premogovnem okrožju je tako zrasla, da so Francozi znižali ceno premoga za 10 odstotkov in da ga v velikih množinah prodajajo Belgiji, Holandski, Italiji in Švici.

Pariz, 8. novembra. (Izv.) Pariški angleški poslanik lord Derby je odstopil. Francoski poslanik v Londonu Pavel Cambon je radi slabega zdravlja odpoklican.

Dunaj, 8. novembra. (Izv.) Mednarodna veleposlaniška konferenca je priznala Avstriji štiri patrolne ladje iz bivše podavške mornarice. Avstrijsko mornariško osebje, ki prevzame te ladje od Jugoslavije, prišpe 10. novembra v Novi Sad.

Volilna borba

v Volilno gibanje. Po odhodu delegatov v Italijo je v vladnih poslih nastal popoln zastoj. Večina ministrov je odšla na volilne agitacije. Minister za notranje stvari Drašković je odpotoval v Gornji Milanovac na demokratski shod, pravosodni minister Trifković pa je od včeraj dalje na volilni agitaciji v Bitolju in okolici. Minister za socialno politiko dr. Kukovec je odpotoval v Maribor. — Nosilec demokratske liste za volilno okrožje somborsko-baranjsko je finančni minister Kosta Stojanović, ki je tudi nosilec liste v bitoljskem okrožju. — G. Pašić je odpotoval v Banjaluko, kjer bo imel velik volilni govor. — Nosilec radikalne liste za skopljansko okrožje je ministriški predsednik dr. Vesnić. Ker vsled odpotovanja v Italijo ni mogel iti v Skoplje, je poslal volilcem tiskani proglas, s katerim prosi volilce, da izrazijo zaupanje njegovi listi.

v Klerikalni shod za hišne posestnike je sklical danes popoldne kandidat SLS. mojster Ogrin v veliko verando hotela „Union“. Shod je imel katastrofalen uspeh. Prišlo je namreč ravno 16 (šestnajst) ljubljanskih klerikalnih hišnih posestnikov. Gospod Ogrin, ki je poslal vsem hišnim posestnikom posebna vabila, je brez slovesa odšel.

v Volilne mahinacije klerikalcev. (Beograd, 7. nov. Izv.) Zagrebška klerikalna „Narodna Politika“ je poročala, da je minister za agrarno reformo dr. Krizman odredil začasno ustavitve izvedbe agrarne reforme. To je navadna klerikalna laž. Doktor Krizman je nasprotno zaukazal pristojnim organom, da morajo pospešiti delo za razdelitev zemlje. Resnica je pa, da sta ministra Kovačević in dr. Korošec zahtevala, naj bi se izvedba agrarne reforme suspendirala, kar pa je dr. Krizman odločno odklonil.

v Shod v Višnji gori. Včeraj popoldne se je vršil v Višnji gori lep volilni shod, na katerem je govoril dr. Gregor Žerjav. Na shod je prišel tudi znani vojni priganjač in komisijonar vojne živinske inočevalnice Erjavec iz Drage ter pripeljal s seboj nekaj somišljenikov. Shoda pa ni razbil, marveč jo je moral odkuriti. („Večerni list“ potrjuje blamažo v Višnji gori, samo da jo naslavljajo po stari navadi na napačno adresno ter jo podtika dr. Žerjavu, misleč, da jo s tem zbrise svojemu pristasi Erjavcu. „Večerni list“ sam prizna resnico, ker je iz njega razvidno, da se je blamaža za Erjavca nadaljevala pred zborovalnim prostorom, ker je moral Erjavec na hladnem nadaljevati demonstracije zoper dr. Žerjavo.) Naši pristaši so klerikalne razgrajaje izrinili iz zborovalne dvorane, na kar se je lepo uspeli shod vršil v najlepšem redu.

Volilni shodi JDS na Štajerskem. V nedeljo dne 7. t. m. sta se vršila v Slovenjgradcu in Sošanju ob jako lepi udeležbi volilna shoda demokratske stranke, na katerih sta govorila profesor Mravljak in g. Založnik iz Celja. Na obeh shodih je bilo izrečeno ministru dr. Kukovcu in demokratski stranki popolno zaupanje. Istega dne sta se vršila volilna sestanka stranke v Hranjniku in Trbovljah, na katerih sta pred odličnim občinstvom poročala kandidata Prekoršek in Spindler.

v Komunistična polemija v Celju. Za nedeljo dne 7. t. m. so sklicali komunisti v Celju shod, na katerem so doživeli popoln poraz. Ker v Celju komunistov sploh ni, so prišli na zborovanje poleg pristašev drugih strank večinoma socialni demokrati. Do kakih stvarnih poročil sploh ni prišlo, ampak se je vršilo samo prerekanje in vpitje, ki je trajalo tri ure. Med velikim vikom in krikom se je končalo ob trideset na 12. uro komunistična polemija v Celju nehala.

v Volilni shod JDS v Slovenski Bistrici, ki se je vršil v nedeljo popoldne je zelo dobro uspel. Obiskalo ga je lepo število volilcev, ki so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem govornika dr. Kukovca in z navdušenim odobravanjem vzeli njegova izjavljanja na znanje.

v Klerikalci hujšajo kmete proti naši vojski. Poročilo, o desetih shodih, ki so jih klerikalci priredili v raznih štajerskih vaseh soglašajo o silni demagogiji, katere se poslužuje ta stranka za volitve. Pri tem hujška proti edinosti in zagovarja plemensko avtonomijo. Sedaj pa se je lotila ta stranka celo naše vojske. Klerikalci na shodih javno pozivlja-

jo vojaške obvezance, naj se ako bi bili poklicani, temu klicu ne odzovejo. Oni da bodo že tako poskrbeli, da ne bodo kaznovani!

Milivoj Jovanović, ključavničar Stančević, trgovec Gjurin in šef kabineta ministra zunanjih del Pavlović.

v. Drinkovića kandidatura. Ker minister za pošte Drinković ni mogel v vsej Jugoslaviji dobiti mesta in stranke, ki bi ga kandidirala v konstituanto, hoče kandidirati samostojno v Dalmaciji, in sicer na programu Hrvatske Zajednice. On bo tudi nosilec svoje liste. Kot drugi Drinkovića kandidat je dr. Sisarić, zdravnik v Makarski.

v Beograd, 8. nov. Izv. Na zborovanju demokratske stranke v Čačku je bil za nosilca demokratske liste soglasno določen direktor „Pravde“ Manojlo Sokić. V Gornjem Milanovcu se je vršil v soboto demokratski zbor, na katerem je govoril tudi minister Drašković. Za nosilca demokratske liste v uradniškem okraju je bil določen trgovec Pavle Angjelić, za prvega kvalificiranega kandidata pa minister Drašković. Na včerajšnji skupščini stranke v Somboru je bil izvoljen za nosilca liste minister Pavle Marinković. Nosilec radikalne liste bo Jaša Tomić. Za Srem demokratski se niso postavili svojih kandidatov. Verjetno pa je, da bo nosilec liste dr. Drašković.

v Demokratske kandidate za Beograd je postavil zadnji zaupni zbor demokratov. Nosilec liste je šef stranke, bivši ministriški predsednik Ljuba Davidović, drugi kandidati pa so: tajnik trgovske zbornice Milan Radjoković, odvetnik Friderik Pops, vseučiliški profesor Kosta Kumanudi, predsednik invalidske organizacije v Zagreb, 7. nov. Izv. Včeraj so imeli tukajšnji komunisti levičarji povodom tretje obletnice ustanovitve sovjetske Rusije manifestacijsko zborovanje, ki je poteklo mirno, nakar se je vršil po mestu obhod, ki je pa bil precej klavrn.

v Otočac, 7. nov. Izv. Včeraj bi se imela tu vršiti skupščina frankovcev in Radićevih pristašev. Pristaši demokratske stranke pa so že pred napovedano uro zasedli vse prostore, nakar se je vršila demokratska skupščina, na kateri so bile mahinacije Radićevcev in frankovcev popolnoma razkrinkane. Frankovci so bili izžvižgani in so pobegnili. Zaradi neuspeha v Otočacu so odgovadali tudi svoj shod v Sincu, ki bi se moral vršiti popolno.

v Kragujevac, 7. nov. Izv. Včeraj se je tu vršil okrožni zbor demokratske stranke, na katerem so bili postavljeni kandidati. Ljudstvo je navdušeno za demokratski program.

v Banjaluka, 7. nov. Izv. V nedeljo je prišel semkaj Nikola Pašić in imel zborovanje, ki pomeni popoln fiasko za radikalce. Prišlo je le okoli 300 ljudi, med njimi ena tretjina delavcev. Kmetje so vsi za demokratsko stranko.

Politične beležke.

* Kako je postal dr. Rybař član Narodnega predstavništva, o tem se je začelo sedaj tudi javno razpravljati. Po avtentičnih informacijah je stvar sledeča: Dr. Rybař je postal član Narodnega predstavništva kot član zagrebškega Narodnega veća, in sicer je bil kooptiran šele po prevratu na eni zadnjih sej te korporacije, tik pred odhodom njenih delegatov v Beograd, na inicijativo slovenskih demokratov, ki so navzlic najtehtnejšim pomislekom ustregli želji nekaterih tržaških rodoljubov. Predlog za kooptiranje dr. Rybařa je staval dr. Cok. Sprejet je bil z majhno večino. Zanj so glasovali slovenski demokrati in njihovi hrvatski in srbski prijatelji, poznejši člani demokratske stranke. V tem zmislu je torej dr. Rybař res sprejel svoj mandat iz rok demokratov, klerikalci so takrat tudi ostro protestirali. Po svoji izvolitvi je dr. Rybař imel v plenumu Narodnega veća velik govor, o katerem so njegovi takratni protivniki zlobno trdili, da je najboljši „vele-srbski“ od vseh, kar jih je bilo izgovorjenih v Narodnem veću. Doktor Rybař je namreč dokazoval, da smo „zavojevana zemlja“ in se izrekel za to, da naj Srbi vzamejo vse v svoje roke... JDS. se je tudi še pozneje obnašala napram drju. Rybařu s skrajno lojalnostjo. Vsled želje tržaških krogov, da naj se dr. Rybařa pošlje na mirovno konferen-

co, ga je predlagala v sporazumu s SLS. za eksperta ter je na njegovo zahtevo skupno s SLS. prevzela tudi obvezo, da mu po povratku iz Pariza nadoknadita eventualno izgubo tržaške advokature. JDS. je tudi to obvezo izpolnila in ko je dr. Rybař bil kot ekspert razrešen, je na njen predlog mu bilo ponudeno mesto jugoslovenskega delegata v dunajski reparacijski komisiji. Dr. Rybař je to mesto sprejel, pozneje pa si je preumislil ter se zanimal za neko drugo mesto. Tudi v tem oziru je JDS. šla g. Rybařu povsem na roko, akoravno je že dolgo vse storil, da pokvari nenošaje ž njo. Tako izgleda „nelepo“ postopanje gospodov iz JDS.“ proti drju. Rybařu.

+ Program srbskega naroda. V članku pod gornjim naslovom pravi beogradski „Trgovinski glasnik“: Srbski narod je izvršil svojo politično nalogo, izvršil je svoje osvobodilne in ujedinilne. Ujedinil se je narod, a niso se samo zlepile neke integralne pokrajine. Po tem izvršenem delu naj se izvede ustavno tudi ujedinjene Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotni državi brez plemenskih in verskih ozirav, torej brez pokrajinskih avtonomij v popolni medsebojni ravnopravnosti s širokimi občinskimi, okrajnimi in okrožnimi samoupravami. To je državni in ustavni program srbskega naroda.

+ Nova kriza v bosanski vladi proti radi prodaji znanih Steinbeisovih podjetij. Razburjenje, ki je nastalo radi te prodaje v celi Bosni, je tako veliko, da je predsednik vlade, dr. Sršić, zahteval od vlade v Beogradu točnih poročil. Istotako je bosanska vlada izjavila, da ji o pogajanjih in prodaji ni bilo ničesar znane in da je o isti izvedela šele iz časopisja.

+ Spor radi Mahnića in Kreka je nastal v Hrvatski Zajednici. Organ stranke „Hrvat“, je napisal članek, v katerem je napadel Mahnića, Kreka in Korošca in jih nazival „katoliške kranjske pope“, ki prenašajo na Hrvatsko kranjske manire. Radi tega je napisal v istem „Hrvatu“ nosilec zajedničarske liste v Zagrebu, župnik Rittig, oster protest proti takem načinu pisanja in izjavlja, da obžaluje napad na Mahnića in Kreka. — Sploh se v Hrvatski Zajednici opažajo velika nasprotstva med obema krili. Grupa Segvić-Rittig se nikakor ne more počutiti dobro v Sorković-Surminovi družbi, ki so po mnogih političnih prelevljenih iz predstavnikov hrvatske napredne misli zašli v konzervativno družbo Zajedničarjev. Položaj v stranki je jako mučen, edino predstoječe volitve še drže stranke in Narodni klub pokonci, ki bi sicer že zdavnaj razpadla v razne frakcije, iz katerih je tudi nastala.

+ Avtonomaški dnevnik na Cetinju izbirčen v sredstvih za agitacijo proti narodnemu edinstvu in konsolidovanju naše države. Ker ni imel sreče s sporazumno akcijo Arnavtov in Italijanov, da bi ocepil Črno goro iz okvira Jugoslavije, je poslal svoje agente, da v sedanji volilni kampanji zasejejo seme razdora in pripravijo teren za avtonomijo Črne gore. V to svrhu začne te dni na Cetinju izhajati dnevnik „Črna gora“, ki ima nalogo, da zbere okolo sebe avtonomaše in da spravi v ustavotvorno skupščino nekaj svojih pristašev. Črnogorsko prebivalstvo bo znalo te težnje prav oceniti in preprečiti nakane razkralja Nikole in njegovih italijanskih prijateljev.

+ Okupacija Caribroda. Dne 6. t. m. opoldne so prišle prve vesti o vkorakovanju naišči čet v Caribrod. Vojska je še ob zori prekorčila mejo in prišla v mesto, ki je še spalo. Prednji oddelki so nadaljevali pot do nove meje z Bolgarsko, del čet pa je ostal v mestu, dapriscostuje slavnostni izročitvi mesta. Ob devetih so prišla iz Pirota v Caribrod civilna oblastva z okrožnim načelnikom, kateremu je bolgarski načelnik predal mesto. Na ulicah je bilo vse prebivalstvo v svečani obleki in toplo pozdravljalo vojsko in oblastva. Načelnik je sprejemal obiske odličnih meščanov. V vsega caribrodškega okrožja ni bil dosedaj javljen nikak incident ob prihodu čet, izročitev se je izvršila v popolnem redu. Bolgari so prejšnje dni odgnali iz Caribroda in okolice mnogo meščanov in seljakov. — „Politika“ pristavlja: Dne 6. t. m. ko so naša vojaška in civilna oblastva prevzela nove kraje od Bolgarov, je namestnik bolgarskega ministrskega predsednika, minister za notranje zadeve Dimitrijević, poslal naši vladi brzojavko, v kateri protestira proti okupaciji ozemlja, dodeljenega nam po ucilijjski mirovni pogodbi, poudarjajoč, da bi okupacija Caribroda utemnila provzročiti hudo kri med nami in Bolgari in škodovati našim bodočim odnosom. Na koncu pravi Dimitrijević, da je okupacija proti členu 29. mirovne pogodbe.

= Administrativna podela. V ministrstvu za agrarno reformo je podpisana uredba, ki je velike politične važnosti. Sremska županija se glede agrarne administracije odcepi od zagrebške agrarne direkcije in se priključi agrarni direkciji za Vojvodino. S tem je storjen eden prvih koravov na potu, da se naša uprava emancipira od starih zgodovinskih mej in prilagodi stvarnim, političnim, socialnim in ekonomskim potrebam.

+ Stamboliski v Beogradu. Kakor javlja „Politika“, je ministrstvo zunanjih zadev prejelo noto bolgarskega poslanika Teodorova, v kateri se naša vlada prosi za odgovor, je-li more prejeti bolgarskega ministrskega predsednika. Gospod Stamboliski — pravi nota — bi prišel v Beograd početkom druge polovice meseca decembra, obišče peprej še Bruselj, Bern, Prago, Vuršavo in Bukarešt.

+ Italijani besne. Ko se je Millo vrnil iz Rima je pozval k sebi voditelje zadarskih italijanšev in jim natančno važne vesti. Kaj jim je naznanil, se ne ve natančno. Ve se samo, da je profesor zgodovine Brunelli rekel: „Rejši bi videl, da me ne bi bil poklical!“ Ob obletnici prihoda prve italijanske torpedovke je nacionalistični „Vascio della associazione“ izdal proglas, ki prdi Jugoslovane iz njih imenuje „balkanske kozarje, ki ne bodo profanirali beačanskih ulic“. Pretijo, da bodo zažgali cerkve in palače in s sovražno krivjo pobarvali ulice, polje in planine. Zanimivo je, da je ta proglas prešel skozi cenzuro polkovnika Danina in bil potem mabit.

+ Zveza narodov — mrtva? Novi predsednik zedinjenih držav severne Amerike je v svojem rodnem mestu izjavil, da je versailtska zveza narodov mrtva. Amerika bo — rekel je Harding — po potrebi in branč svoje pravice sodelovala v vprašanih svetovne politike, ne bo pa trpela nikakega tujege vpliva in ne bo prevzela na svoja ramena nikakega zunanjega bremena. Po Hardingovemu mnenju se je razvil manifestacijski obhod, v katerem so nosili krsto z napisom „Zveza narodov“.

+ Stanarina v Čehoslovaški. Po informacijah praške „Tribune“ je sklenila čehoslovaška vlada, da predloži „narodnemu shromaždenju“ nov zakonski načrt o ureditvi stanarine. Po tem načrtu bi se s 1. februarjem 1921 zvišala stanarina za 100 odstotkov.

Prosveta.

— Občni zbor „Slovenske Matice“. V nedeljo ob 10. popoldne se je vršil izredni občni zbor „Slov. Matice“ v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu je bila volitev novega odbora. Vprašanje „Slov. Matice“ se je v odboru temeljito obravnavalo: izkazalo se je, da bo treba „Matico“ reformirati sedanjemu času primerno. Prevladalo je mnenje, naj se število odbornikov zmanjša na 20 in da naj bo med temi vsaj 16 pisateljev, ki naj bodo po večini v Ljubljani. Pravila so se v tem zmislu izpremenila in zato se je vršil v nedeljo občni zbor, na katerem se je volil nov odbor. Občni zbor je otvoril podpredsednik prof. P. Grošelj, ki je pojasnil namen občnega zbora. Nato je prišel na vrsto predlog, da naj občni zbor dovoli potrebno vsoto, da se plačajo stroški za tisk „Zemljevida slovenske zemlje“. Sprejeto. Zemljevid se bo začel v bližnji dobi tiskati in je upati, da ga bomo kmalu imeli. Na to so se vršile volitve, pri katerih je bila sprejeta kandidatska lista, ki jo je sestavilo „Društvo slov. leposlovcov“. Izvoljeni so bili: dr. Breznik Anton, prof. Debeljak Ante, doktor Debevec Josip, dr. Detela Fran, pis. Finžgar Fran, župnik, pesnica Jeraj Vida, dr. Kraigher Alojzij, dr. Lah Ivan, pis. Levstik Vladimir, dr. Lončar Dragotin, pis. Pugalj Milan, prof. Pleteršnik Maks, dr. Prijatelj Ivan, dr. Tavčar Ivan, pisatelj Zorec Ivan, pesnik Zupančič Oton. Gospodarski odsek: prof. Juvančič Friderik, gledališki intendant, Kramar Jože, bančni prokurist, Tosti Ivan, ravnatelj Jadranske banke, Zorman Ivan, posestnik. V nadzorstvo: Hiter Ivan, Peruzzi Ivo, Prelovce Zorko, uradniški Mestne hranilnice ljubljanske. Občnega zbora se je udeležilo 32 članov. To je znamenje, da se za „Slov. Matico“ zanima le ozek krog inteligentov. Bilo bi umestno, da bi se ob tej priliki o „Matici“ kaj več javno povedalo. Zelimo, da bi „Matica“ v novi obliki razvila novo delavnost in da bi v vseh narodnih krogih našla mnogo podpore.

— Trije moški zbori: E. Adamič-Ljubici, M. Rožanc: Mak žari, Z. Prelovce: Jaz bi rad rdeč h rož; izdalo in založilo pevsko društvo

„Ljubljanski Zvon“ v Ljubljani. Cena partituri 10 kron. Poleg Lajovičevih samospjevov „Pesmi samote“ je letos izdalo društvo še omenjene tri lepe moške zbere in je gotovo ustreglo našim pevskim zborom. Izdaja je lična, odlikuje se po razločnem tisku in za današnje izredne razmere po nizki ceni. Naročaje na naslov „Pevsko društvo Ljubljanski Zvon“ v Ljubljani, Narodni dom. Denar in znesek za poštnino pošljite naprej! —

— 18 umetniška razstava mladih slov. slikarjev v Jakopičevem paviljonu se slovesno odprla v torek 9. t. m. ob 11 uri popoldne.

— Koncert Thierry-Jeraj-Brezovšek. Mislili smo, da taka imena kot so Thierry, Jeraj, Brezovšek, ne potrebujejo reklame, ker so naši javnosti dovolj znana. Tako so menda mislili tudi vsi trije umetniki, ki niso delali posebne reklame: toda pri nas tudi dobra stvar ne gre brez bobnanja, zato sinočnji koncert ni bil tako obiskan, kakor smo pričakovali: dvorana je bila komaj do polovice zasedena, balkon in galerija stotako. Toda, kar je bilo v dvorani, je bila ona naša publika, ki ljubi lepo pesem in glasbo in je nadomestilo maso. Seveda bi za take koncerte bila dvorana v bivši „Tonhalle“ mnogo primernejša, nego velika unionska dvorana. Vkljub temu je bil sinočnji koncert eden najlepših, kar smo jih zadnji čas imeli. Gdčina, Thierryjeva je ena najboljših pevskih sil naše opere. Podala je izbran soored (Lajočri-Hadže, Kojnovič), ki je žel velik aplavz priznanja. Dejala je tri lepe šopke v dar. Prof. Jeraj je žel mnogo pohvale za svoje lepo umetniško občutno izvajanje Griegove „Sonate“ in Smetanove „Iz moje domovine“. Mojster Brezovšek je spremljal obo s priznano spretnostjo.

— Iz gledališke pisarne. Zaradi obolenosti gđc. Richterjeve se poje v torek dne 9. novembra t. l. namesto „Faust“ Offenbachova opera „Hoffmannove pripovedke“ za red C.

— Vstopnice za tretjo prireditelno novembrskih umetniških dni. — za Podbevškovo soarejo, ki se vrši v petek 12. t. m. ob 8 uri zvečer v dram-skem gledališču, se bodo prodajale od ponedeljka naprej pri dnevi gledališki blagajni. Natančen program Podbevškove soareje bo razviden iz programske knjige, ki bo razven tega programa vsebovala tudi katalog za 18. umetniško razstavo in slike vseh treh glavnih delavcev novembrskih umetniških dni: R. Jakopiča, M. Kogojca in A. Podbevška.

— Medicinske štipendije. Zdravstveni svet je izbral eno dijake medicine, ki bodo dobivali podpore za študij v inozemstvu, 50 pa za študije na medicinski fakulteti v Beogradu.

Iz uradnih listov.

— Imenovanja v politični službi. V staležu političnih uradnikov državne vlade za Slovenijo so imenovani: Za dvornega svetnika dr. Josip Ferjančič; za vladne svetnike: dr. Ignacij Rutar, deželni tajnik in voditelj oddelka za narodno brambo; dr. Fran Vodopivec, okrajni glavar in voditelj urada za zaščito beguncev; Friderik Lagar, okrajni glavar v Kamniku. Za okrajne glavarje so imenovani vladni tajniki: Vinko Borštnar, začasni voditelj okrajnega glavarstva v Kočevju; dr. Rudolf Steinmetz-Sorodolski, dodeljen v službovanje konzularnemu predstavništvu SHS. v Gradcu; Josip Znidaršič, voditelj okrajnega glavarstva v Kranju; dr. Alojz Gregorin, voditelj okrajnega glavarstva v Črnomlju; dr. Marko Lanjšič, voditelj okrajnega glavarstva v Mariboru; Maks Wrischer, vladni tajnik v Borovljah, in dr. Fran Svetek, vladni tajnik v ministrstvu za notranje zadeve; za vladne tajnike: začasni voditelj okrajnega glavarstva v Ljubljani Gustav Golia, voditelj okrajnega glavarstva v Brežicah Rihard Koropoc, voditelj civilnega komisarijata v Prekmurju Gašper Liponšek, voditelj okrajnega glavarstva v Ljubotmeru dr. Peter Vaeppötich, voditelj okrajnega glavarstva v Ptujju dr. Otmar Pirkmajer, komisar pri poverjeništvu za notranje zadeve Venčeslav Polak, okrajni komisar na Koroškem Bruno Hugo Stare, komisar pri mestnem magistratu v Celju Ivo Poljanec in voditelj okrajnega glavarstva v Konjicah Karel Trstenjak.

: Za zadržnega inšpektorja v S. činovnem razredu v oddelku ministristva trgovine in industrije v Ljubljani je imenovan dr. Josip Munih, referent ministristva za prehrano.

Gospodarstvo.

Gospodarski Zvon.

(K današnjemu shodu v „Unionu“.)
 Ko smo izgubili plebiscit na Koroškem, smo prisegli: Koroške nikoli ne pozabimo, Koroške nikoli ne zapustimo. Pa je minulo par tednov — in skoraj smo pozabili, da je naša dolžnost, skrbeti za one, ki so se žrtvovali za Koroško in za one, ki so ostali onkraj Karavank brez pomoči. Iz Koroške prihajajo obupni klici in po naših mestih tavajo koroški begunci. Slovenci n. pr. na Koroškem niso deležni aprovizacije, da ne govorimo o drugih stvareh, begunci pa pri nas iščejo služb in jih ne dobe. Za vse to hoče skrbeti „Gospodarski Zvon“, ki si je izbral nov širši odbor. Danes priredi „Gospodarski Zvon“ javen shod, kjer se bo pojasnilo koroško vprašanje. „Gospodarski Zvon“ hoče biti pobratim v Jugoslaviji. Matici. Na občnem zboru se je pokazalo, da je za Koroško potrebna posebna obrambna organizacija, ki naj deluje vzporedno z Jugoslovansko Matico. Obe strani, sever in jug, sta v zvezi in važni za nas. Pomoč je nujno potrebna. Zato je dolžnost občinstva, da pride na današnji shod in da vsak pristopi kot član. Šele s tem bomo pokazali, da Koroške nismo pozabili. Treba je dejanj — besedi je bilo dovolj. Danes naj pokaže Ljubljana, ali še misli na Koroško in naj izpolni svojo dolžnost.

Manifestacijski shod za Koroško v Ljubljani

se vrši na podlagi mariborskega poziva danes v torek ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union. Govore g. dr. Oblak, dr. Arnač, Arnač, Brandner i. dr. Pridite zanesljivo vsi, da manifestiramo za osvoboditev Koroške.

„Gospodarski zvon“.

Domače vesti

* Preselitev dvora. Vsled nastale zime se je dvor preselil iz vile na Topčiderskem brdu v Krzmanovičevo hišo na Terzijah. Prestolonaslednik se je od večraj stalno naselil v Beogradu. Ker poslopje novega dvora še ni dovršeno, ostane kralj Peter tudi dalje v svoji vili na Topčiderskem brdu. Princinja Jelena se bo z otroci tudi preselila v Beograd, v hišo poleg dvora na Terzijah.

* Enotno združenje sodnikov. V Beogradu se je pričelo v nedeljo zborovanje sodnikov iz vse Jugoslavije. Na prvi seji se je ustanovilo enotno združenje sodnikov.

* Plače vseučilišnih profesorjev. Ministrski svet je podpisal odlok, s katerim se zenačijo plače in doklade vseučiliških profesorjev in profesorjev višjih strokovnih šol v Ljubljani in Zagrebu s plačami profesorjev beograjskega vseučilišča. Ta odlok velja od dne 1. oktobra 1920. dalje.

* Slovenski učitelj, glasilo klerikalnih učiteljev, se pritožuje, da se dva gospoda pri višjem šolskem svetu, ki imata po mnenju teh učiteljev nalogo zavzemati se za klerikalno učiteljstvo, premočno brigata za to svojo dolžnost. Ta dva gospoda sta prof. Grafenauer in dr. Majcen. To je zanimivo očitjanje.

* Znanj se mora. Da so goljufali koroški Nemci pri plebiscitu na deželo, ve danes že cel svet, a da so goljufali dvojnjo, to prihaja sedaj počasi na dan. Tisočake, ki so jih plačevali za glasove, so delili v soboto, torej šele dan pred plebiscitom, in vedeli so, zakaj so tako delali. V nedeljo je volilec glasoval in ni imel časa, da bi šel v Celovca ali Beljak menaj prisuhe tisočake. Na to veselo pot se je podal v ponedeljek. A vračal se je dolgega obraza. V Celovcu in Beljaku namreč niso hoteli menjati niti sprejemati denarja, ker je bil ves denar — ponarejen! Za Nemce je bilo torej podkupovanje jako poceni. Ni nobenega vzroka za pomilovanje tistih, ki so se prodali za ponarejen denar, bati se je samo, da bodo oškodovani s tem tudi pravi Slovenci, zato jim je priporočati skrajno previdnost nasproti temu denarju.

* Konec ameriškega fižola. Na železniški postaji Zemun nastal je v soboto zjutraj požar, ki je upeočil veliko železniško skladišče, takozvani trauzitivni magazin. Zgoraj je med drugim vseh 50 vagonov zloglasnega ameriškega fižola, ki je bil krščen na ime nekega ministra in 23 železniških vagonov, ki so se nahajali poleg skladišča. Kolikor se je moglo doslej dognati, je bilo v zgornjih vagonih raznovrstno blago: volna, parketi, suhe espijle, žito, krompir, železniški praži itd. Devet vagonov je bilo praznih. Posročilo so je

še pravočasno rešiti šest vagonov z bencinom in municijo. Škoda je ogromna. Samo fižol se ceni na 3 milijone dinarjev. Posebna komisija bo cenila škodo, ki jo je povzročil požar. Kakor se je dognalo, je požar nastal valed neprevidnosti nekega uslužbenca, ki je v leseni šupi poleg skladišča evrl špeh zaklanega prašiča. Vsled požara so imeli vlaki znatne zamude, vendar pa je promet zopet — vzpostavljen.

* Papa, nicht schießen. Koliko je bil vreden popravek, ki nam ga je v ti svoji zadevi poslal g. Dolenc, dokazuje sledeče pismo, ki nam ga pošilja sam Martin Plemenitaš: „Res je, da sem jaz dostojno in mirno prosil g. Dolenca, da mi pove, ako dobim v najem njivo, a na to prošnjo me je Dolenc sunil v prsa, da sem padel na hrbet. Ko sem vstal in protestiral proti taki surovosti, je naperil Dolenc proti meni samokres. Ni torej res, da sem napadel g. Dolenca na cesti, ščmanj pa more biti govora o silobranu. Res je, da je Dolencova hečra obupno klicala: Papa, nicht schießen! V gostilni „Zumer“ Dolenc ni streljal, pač pa je kričal in grozil, da so vsi gostje preplašeno zbežali. Za vse moje trditve je dovolj prič na razpolago, ki bodo vse to pod prisego potrdile. — Martin Plemenitaš, Rogaška Slatina, dne 4. novembra 1920.“

* Postajni urad Velike Lašče nam javlja, da ne sprejema nobenih tovorov, namenjenih v Velike Lašče, ker je tamošnje skladišče prenapolnjeno vsled stavke voznikov iz loške doline.

* Društvo geometrov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani naznanja, da se vrši društveni občini zbor v torek dne 7. decembra 1920. ob 10. uri v mestni dvorani v Ljubljani.

* Nova palača za prometno ministrstvo. Beograjski listi poročajo, da bo ministrstvo saobračaja odkupilo od beograjske mestne občine takozvani Tobdžijski trg, kjer namerava zgraditi večnadstropno monumentalno poslopje, v kateri se namesti ministrstvo saobračaja in beograjska železniška direkcija.

* Nove orožniške uniforme. Povodom reorganizacije policije je bil izdelan tudi načrt nove orožniške uniforme, ki bo v najkrajšem času uvedena. Za orožnike se vpeljejo tudi številke.

* V Osjeku se je zgodil interesanten slučaj poizkusa podkupljenja. Tamošnja carinarnica je namreč v hotelu Royal zaplenila veliko zalogo nežigosanih igralnih kart in kaznovala hotelirja z globo okoli enega milijona kron. Celo afero bi imela končno rešiti generalna direkcija v Beogradu in zato so začeli osješki listi vehementno napadati šefa carinarnice, češ da se je dal podkupiti. Toda ta je izjavil, da mu je bila sicer v resnici ponudena večja vsota denarja, toda ne od hotelirja, ampak od neke druge stranke, ki je hotela, da bi bil hotelir kaznovan in izgnan iz Osjeka, in sicer 300.000 kron, kar pa je odločno odklonil in vso zadevo označil pristojnim oblastem.

* Železniški promet bo zopet restringiran. Kakor poroča zagrebška „Riječ“, bo železniški promet v kratkem zopet restringiran na stari obsež, ker so postaje Beograd, Zemun, Indija in Vinkovci tako zastavljene, da ne morejo zmagovati prometa, ki je vsled novega voznega reda znatno narastel. Vozni red se bo moral primerne izpremeniti in nekateri na nov uvedeni vlaki ukiniti. Na naše gospodarske razmere bo zmanjšani promet brez dvoma nepovoljno uplival.

* Lov kraljevine občne Mavčice se v torek dne 30. novembra 1920 ob desetih na okrajnem glavarstvu v Kranju, soba št. 6, na javni dražbi odda v zakup za dobo od 1. decembra 1920 do dne 30. novembra 1925.

* K statistiki volilcev. Celokupno število volilcev radovljiškega okraja znaša 7.318. Število vseh volilcev okoliša ljubljanskega deželnega sodišča znaša 43.757.

* Tatvina pločevine. Kleparskemu mojstru Josipu Pospisilu je odnesel njegov pomočnik Ivan Trnon veliko množino pločevine, cina in kleparskega orodja. Pospisil je oškodovan za 9.940 K.

* Profesorjeva nesreča. Izvošček Janec Gaberšek je vozil prof. Evgena Jarca in njegovo soprogo po Celovski cesti skozi Šiško. Pri Vodnikovih hiši se je kočini zlomilo voje in izvošček je padel s koza. Konj je skočil v stran ter prevrnil voz. Potnika sta padla v levi jatek ceste.

Gospodarstvo.

red. Parnik Salome bo odhajal ob 3. uri popoldne iz Bakra in prihajal v Split v ponedeljek ob 6. uri zjutraj. Iz Zagreba imajo potniki zvezo z vlakom ob 23. uri ali pa z brzovlakom ob 6. uri zjutraj.

— Rumunija nakupuje zlato. Rumunija je v svrhu zboljšanja valute sklenila pokupiti vse zlato. Nakupovanje zlata se je pričelo in plačuje država precej visoke cene.

— Zadrzna šola v Beogradu. Savez zemljoradničkih združenj v Beogradu bo dne 15. januarja ustanovil višjo zadržno šolo, na kateri se bodo izobraževali tajniki in funkcionarji za zadrže.

— Dobava smodnika. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ima na razpolago večjo množino navadnega in ojačenega razstrelilnega smodnika. Po želencih se bo odpršljalo najmanj po 100 kg vsake vrste. Mariše molitve se bodo oddajale pri tvrdki Fr. Ševčik, Ljubljana, Židovska ulica. Interesenti naj prigrisijo svoje potrebščine najkasneje do dne 20. t. m. in predložijo obnem tovarno potrdilo od okrajnega glavarstva ali županstva.

— Zegr. borza je razposlala usance za tipe žita in moke, ker namer. uvesti na borzi termin za trgovanje z žitom in moko. Zagrebška gospodarska družba so se izjavila z vso odločnostjo proti terminski trgovini.

— Nacionalizacija „Mundus-a“. V Varaždinu se je vršila te dni skupščina tvornice „Mundus“, ki izdeluje pohištvo. Glavnica se bo zvišala za dva in pol milijona kron, tako da bo znalaša pet milijonov kron. Tvornica se je nacionalizirala, dočim je poprej pripadala budimpeštanskemu „Mundusu“. Nacionalizacijo so prevzeli nekateri hrvaški denarni zavodi in na čelu Kreditna banka v Zagrebu.

— Podružnice delniških družb. Ministrstvo za trgovino in industrijo je vsem delniškim družbam, ki so svojo kjer je njih sedež, naročilo, da morajo firmo protokolarne tudi izven kraja, na firmah v teh drugih krajih poleg družbenega imena pristaviti, kje je sedež družbe in označiti, da je podjetje podružnica, ekspozitura itd. družbe v tem kraju.

— Razširjanje mednarodnega paketskega prometa. S 1. novembrom t. l. se je otvoril med kraljevino SHS in Belgijo, Dansko, Egiptom, s Sudanom, Finsko, Italijo, Islandijo, Luxemburgom, Madžarsko, Nizozemsko, Norveško, Portugalsko, Spanijo, Švedsko in Veliko Britanijo poštni paketni promet. Pristojbine in natančnejša določila je — Dolžnost do dela. Nemška vlada je izdelala zakonski predlog, s katerim uvaja enoletno delovno dožnost. Delavci bodo nameščeni samo v podjetjih, ki ne služijo kapitalističnim interesom, ampak koristim splošnosti. Delovna dolžnost velja tudi za ženske, ki bodo glavno zaposlene kot bolniške strežnice.

— Bolgarsko-španski promet. Med bolgarsko in špansko vlado došlo je do sporazuma po katerem se v najkrajšem času upostavi redno parobrodsko zvezo med špansko-irancoskimi in bolgarskimi — Tečaj za luženje. Urad za pospeševanje obrti bo priredil skupno z državno obrtno šolo v Ljubljani dvadnevni tečaj za luženje (bajcanje). Pouk bo celodnevni. Interesenti-mizarji naj teko prigrasijo svojo udeležbo na Urad za pospeševanje obrti, Dunajska cesta št. 22 v Ljubljani.

— Kriza v francoski avtomobilski industriji. V francoski avtomobilski industriji je zavladala težka kriza, ker se ne more uspešno boriti proti ameriški konkurenci. Ameriški avtomobili se nudijo za ceno, ki je 30 do 40 % nižja kaor francoska.

— Sporazum med angleškim delavstvom in podjetniki. Kakor je znano, je pred par tedni izbruhnil na Angleškem štrajk premogovnih delavcev. Pretečeni teden je bil dosežen sporazum med obojema strankama. Posredovala je vlada. Ta sporazum je izredne važnosti. Interesi delavstva, kapitala in splošnosti se bodo spravili v sklad na ta način, da bo odslej nacionalni mezdni urad s sodelovanjem vlade izravnaval posledice padanja rentabilitete. Obnem bo ustanovljena kooperativa skrbela za povzdigo prod-kcije. Pri tem pa je odločilo, da niso samo delavske mezde, ampak tudi dobiček podjetnikov vezani na večjo produkcijo. Čim večja produkcija, tem večji zaslužek delavstva in dobiček podjetnikov. Na ta način upa angleška vlada dvigniti produkcijo premoga.

Borze 8. novembra
 Zagreb. Danes se je borza nekoliko popravila. Tečaji so zopet poskočili; sicer pa je bil promet precej mrtev in je oživel šele proti koncu. — Devize: Berlin 189 do 190, Milan 535 do 540, London 525, Newyork 150 do 152, Pariz 915, Praga 164.50 do 165.50, Svica 2200, Dunaj 30 do 30.50. Valute: dolarji 150 do 151, avstrijske krone 33 do 34, rublji 95 do 100, češkoslovaške krone 162, francoski franki 925. nape-

leondori 507 do 510, marke 190 do 191, leji 226 do 228, lire 540.

Banka za Primorje	1000
Banka za trgovino, obrt in industrijo	415
Hrvatska entomptna banka	1460
Brod na Savi	350
Jaurana banka	1550
Jugoslovenska banka	1000
Ljubljanska kreditna	1000
Narodna banka d. d.	774
Prva hrvaška št. d.	3100
Narodna zem. industrija	840
Gutman	3060
Slovonia	1380
Ljubljanske strojne tovarne in livarne	1100

Dunaj, devize v prostem prometu: Zagreb 328 do 348, Budimpešta 95 do 106, Praga 560 do 588, Varšava 120 do 140. Valute: dinar 1310 do 1360, marke 657.50 do 662.50, leji 710 do 715, levi 500, francoski franki 2750, švicarski franki 6975 do 6800, lire 1575, funti 1500, dolarji 430, rublji 310.

Avst. krona	99
majska renta	99
Ogrska krona	99
V. Avstrijska vojno pos.	69 7/8
hrvaška marka	22 50
hrvaška zavod za trg. in indust.	1105
Anglobanka	1030
Banqueparis	1038
Bosanska zemaljska banka	800
Avst.-Ogrska banka	5480
Z. v. avstrijska banka	2200
Uz. avst. zem. banka	1800
Juina željeznica	1840
Alpine-Veritas	1800
Praska željeznica	1800
Leykam, papirica	260

Praga, devize: Berlin 115.75 do 117.25, Dunaj 17.50 do 18.50, Zagreb 60.25 do 61.25, Varšava 23 do 24, Budimpešta 17.50 do 18.50, jugoslovenske note 240 do 242, Amerika 95.75 do 96.75, Anglija 330 do 332, Svica 1499.50 do 1502.50, Francija 573.50 do 576.50, Italija 330 do 332, Beograd 240 do 244, bolgarske note 98.50 do 99.50.

Berlin, devize: Italija 293.70 do 294.30, London 288.70 do 289.30, Newyork 86.78 do 86.965, Pariz 501.95 do 503.05, Dunaj, stare 20.47 do 20.53, Avstrija 23.72 do 23.78, Praga 87.65 do 87.85, Budimpešta 16.355 do 16.395.

Zürich, devize: Berlin 7.775, Newyork 655, London 21.97, Pariz 38.30, Milan 22.30, Praga 6.80, Budimpešta 1.30, Bukarešt 9.80, Varšava 1.70, Dunaj 1.80, ž-gosane 1.45.

Vremensko poročilo.

Ljubljana 3/6 m na 1 m višnem

čas	oblačnost	temperatura	vetar	nebo
8. nov.	7. ur.	7.13.5	1-6	brez veča
9. nov.	14. ur.	7.14.7	3-0	sl. ing. veča
8. nov.	21. ur.	7.15.4	3-0	brez veča

Srednja vsakdanja temperatura 4.0 normalna 5.4
 Vremenska napoved: Lepje hladno severno vreme.
 Solnce vzhaja danes ob 5.55 zahaja ob 4.32

Lastnik in izdajatelj
 Konzorcij „Jutra“.
 Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Poslano.

Elmska sezona. Z ozirom na kratak obostj in vseskozi konkurenčne cene si je domača tvrdka manufakture in moda Schwab & Bizjak v Ljubljani pridobila največje simpatije p. n. občinstva, teo jo lahko glede na kakovost blaga in solidno postrežbo najtopleje priporočamo. Glej današnji oglas! ad 419

Mali oglasi.

Nadzorovalna dama, večja francozka, se sprejme k dvema otrokoma (9 in 11 let) za popoldanske ure. Pismene ponudbe se prosijo na upravnštvo „Jutra“ pod „Vestna“. 428 2-1

Psica odp. ljana, jo bila dne 5. novembra zjutraj. Je volje pasme, 7 mesecev stara in sliši na ime „Herna“. Ker je dotična oseba znana, se prosijo, da jo pripelje nazaj k M. Berniku, Florijanska ulica 1, da se s tem izogne nepotrebnim stroškom. 432

Gostilna v mestu ali v prometnem kraju na deželi blizu železniške postaje, se vzame takoj v najem. Posredovalci dobe nagrado. — Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Gostilna“. 405 5-5

Primerne službe, event. hotelskega uslužbenca išče dobrovoljec, ki se je tri leta vojskoval v jugoslovanskih in češkoslovaških dobrovoljskih oddelkih. Govori tudi rusko, češko, nemško in italijansko. — Naslov pove urava „Jutra“.

Imate kolečine? V obrazu? V celcm telesu? Vaše mišice in živci Vam odpovedujejo? Poizkusite pravi Fellerjev Elza-Fluid! Boste se čudili! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna tročarica poselci.

Ali trpite ne počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza-kroglice! 6 steklenic 18 K. Prava žolodca krepujoča švedska tinktura: steklenica 20 K. Omot in počasnina poselci, a najcencije. Evgen V. Feller, Srpska donja. Elzarz št. 331. 436A

